

การศึกษามาตรฐานความสามารถสำหรับผู้ที่จะเป็นครูห้องปฏิบัติการภาษา

(A STUDY OF STANDARD COMPETENCIES NEEDED BY
LANGUAGE LABORATORY INSTRUCTORS)

โดย

นายชัยยงค์ พรหมวงศ์ ค.บ.

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาคำระเบียบปริญญามหาบัณฑิต
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกวิชาโศกทัศน์ศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๔

000638

I 15508067

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนประกอบการศึกษาคำแนะนำแบบปริชานตามบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย อาจารย์ ดร. พรรณี สาคกริก

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาให้รู้ถึงความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาในประเทศไทย เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้แล้วนำเอาระดับความรู้ความสามารถที่ปรากฏนี้ ไปเปรียบเทียบกับความรู้และความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษา ซึ่งอยู่ในขั้นมาตรฐานที่เป็นอุดมการณ์ เพื่อให้ทราบว่า ครูห้องปฏิบัติการภาษาควรปรับปรุงความรู้และความสามารถของตนเองอย่างไร

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงมาตรฐานความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาจากตำราอ้างอิงต่าง ๆ หลังจากนั้นก็ทำการสำรวจความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาในจังหวัดพระนคร แล้วนำไปเปรียบเทียบเพื่อให้ทราบว่าระดับความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาในพระนคร อยู่ห่างไกลจากมาตรฐานความสามารถที่เป็นอุดมการณ์มากเพียงไร เสร็จแล้วยกเป็นปัญหาขึ้นมาสรุปและให้ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยทราบว่า ระดับความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษาในจังหวัดพระนครยังอยู่ห่างไกลจากระดับมาตรฐานหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการภาษาและความสามารถในการใช้และการควบคุมเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการภาษา จึงเสนอแนะให้ครูพยายามฝึกฝนความรู้ทั้งสองด้านนี้ให้มากขึ้น อนึ่ง ห้องปฏิบัติการภาษาส่วนมากยังขาดเจ้าหน้าที่คุมเครื่องประจำและขาดเครื่องมืออุปกรณ์ประเภทอื่น ๆ เช่น เครื่องฉาย แผนภูมิ แผนภาพ และรูปภาพ จึงเสนอแนะให้จัดงบประมาณพิเศษสำหรับจ้างเจ้าหน้าที่คุมเครื่องและซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบการสอนในห้องปฏิบัติการภาษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะพิเศษให้สถาบันการศึกษา เปิดสอนผู้ที่จะเป็นครูห้องปฏิบัติการภาษาโดยตรงขึ้น เพื่อประโยชน์ในการขยายการสอนภาษา โดยใช้ห้องปฏิบัติการภาษาให้ก้าวหน้าสืบไป

คำขอบคุณ

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษามาตรฐานความสามารถสำหรับผู้ที่จะเป็นครู
ห้องปฏิบัติการภาษา" นี้ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากครูห้องปฏิบัติการภาษาทั้งหลาย
จึงทำให้การวิจัยนี้ประสบความสำเร็จไปด้วยดี โดยการให้ข้อคิดเห็นและตอบคำถาม
ต่าง ๆ ในการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลมาทำการวิจัยหระดับความสามารถของครูห้อง
ปฏิบัติการภาษาในจังหวัดพระนคร ผู้วิจัยจึงขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทั้งหลายที่ได้
ช่วยเหลืองานค่านนี้เป็นอย่างยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จไปด้วยดีไม่ได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือเอาใจ
ใส่อย่างใกล้ชิดจากอาจารย์ ดร. พรรณี สาคกริก อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ซึ่ง
ได้ให้แสงสว่าง แนะนำทางการศึกษาวิจัย และคอยชี้แจงเคลียร์ข้อสงสัย จนการ
สื่อความคิดออกมาให้ตรงตามความต้องการมากที่สุด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ ท่าน
อาจารย์ ดร. พรรณี สาคกริก ไว้เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์สำเภา วรางกูร
หัวหน้าแผนกวิชาโสตทัศนศึกษา มัธยมศึกษาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นอย่างยิ่ง
ที่ได้ให้ข้อคิด ทำให้ผู้วิจัยได้ลงมือค้นคว้าและทำการวิจัยเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ห้องปฏิบัติการภาษาคงที่ได้ปรากฏออกมาให้เห็นอยู่ในขณะนี้

ช. พรหมวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำขอบคุณ	ง
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการภาพประกอบ	ฉ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๑.๑ ที่มาของปัญหา	๑
๑.๒ ความมุ่งหมายทั่วไป	๒
๑.๓ ความมุ่งหมายเฉพาะ	๓
๑.๔ ของเขตการวิจัย	๓
๑.๕ แหล่งข้อมูล	๔
๑.๖ คำจำกัดความ	๕
๑.๗ วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	๗
๑.๘ คุณค่าของการศึกษาวิจัย	๗
๒. ห้องปฏิบัติการภาษา	
๒.๑ ห้องปฏิบัติการภาษาคืออะไร	๘
๒.๒ ที่ตั้งของห้องปฏิบัติการภาษา	๘
๒.๓ ระบบการใจห้องปฏิบัติการภาษา	๑๐
๒.๓.๑ ระบบที่ ๑ ฟังและตอบเป็นหมู่	๑๑
๒.๓.๒ ระบบที่ ๒ ฟังและตอบแบบคนเดียวและเป็นหมู่	๑๔
๒.๓.๓ ระบบที่ ๓ ฟังและตอบแบบใช้ไมโครโฟน	๑๔
๒.๓.๔ ระบบที่ ๔ ฟัง ตอบและเปรียบเทียบ	๒๑

๒.๓.๕ ระบบที่ ๕ พังคอบ เปรียบเทียบรวมการศึกษาคือ	
ภายใน	๒๕
๒.๔ ประเภทของห้องปฏิบัติการภาษา	๒๘
๒.๔.๑ แบบกระจายเสียง	๒๘
๒.๔.๒ ประเภทห้องสมุด	๓๓
๒.๔.๓ ประเภทผสม	๔๒
๒.๕ รายละเอียดเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการภาษา	๕๔
๒.๕.๑ เครื่องบังคับ	๕๔
๒.๕.๒ คูหาของนักเรียน	๕๔
๒.๕.๓ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการภาษา	๕๕
๒.๕.๔ ห้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับห้องปฏิบัติการภาษา	๕๘
๒.๖ ระบบพิเศษของห้องปฏิบัติการภาษา	๖๗
๒.๖.๑ ห้องปฏิบัติการภาษาแบบบังคับระดับโลก	๖๘
๒.๖.๒ ห้องปฏิบัติการภาษาระบบจัดห้องเดี่ยว	๖๘
๒.๗ ห้องปฏิบัติการภาษาในพระนคร	๗๑
๓ มาตรฐานความสามารถของผู้ที่จะเป็นครูห้องปฏิบัติการภาษา	๘๗
๓.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการภาษา	๘๗
๓.๑.๑ ประเภทและระบบของห้องปฏิบัติการภาษา	๘๗
๓.๑.๒ จุดมุ่งหมาย หน้าที่ของห้องปฏิบัติการภาษาและหน้าที่ ..	
ของครู	๘๘
๓.๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับห้องปฏิบัติการภาษา	๘๑
๓.๑.๔ ทรวดลักษณะทั่วไปของห้องปฏิบัติการภาษาแต่ละ	
ประเภทและระบบ	๘๑
๓.๑.๕ ทราบคุณสมบัติข้อดีข้อเสียของเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ	๘๒
๓.๑.๖ ทราบค่าใช้จ่ายในการศึกษาค้นห้องปฏิบัติการภาษา	๘๓

- ๓.๒ ความสามารถในการควบคุมเครื่องอุปกรณ์ ๘๕
 - ๓.๒.๑ การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ๘๖
 - ๓.๒.๒ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องฯ..... ๘๖
 - ๓.๒.๓ การรักษาป้องกันเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ๘๖
 - ๓.๒.๔ การบำรุงซ่อมแซม ๘๖
- ๓.๓ ความสามารถในการค้นวิธีการสอนโดยทั่วไป ๑๐๑
 - ๓.๓.๑ ค้นคว้าเตรียมการสอน ๑๐๑
 - ๓.๓.๒ ระหว่างทำการสอน ๑๐๖
 - ๓.๓.๓ การปรับปรุงเทคนิคเรียนใหม่ ๑๐๘
- ๓.๔ การสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี ๑๑๑
 - ๓.๔.๑ การหยุดพักระหว่างเวลาเรียน ๑๑๒
 - ๓.๔.๒ การใช้ทัศนูปกรณ์เข้าช่วย ๑๑๒
 - ๓.๔.๓ การใช้กิจกรรมเข้าช่วยในการสอน ๑๑๓
- ๓.๕ การสัปดาห์และประเมินผลการสอนในห้องปฏิบัติการภาษา..... ๑๑๓
- ๔ วิธีการดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ๑๑๕
 - ๔.๑ การสร้างแบบสอบถาม ๑๑๕
 - ๔.๒ การเข้าสัมภาษณ์และชมการสอนฯ ๑๑๖
 - ๔.๓ ฉึกษณะและวิธีการ สัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูล ๑๑๖
 - ๔.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล ๑๑๗
 - ๔.๕ ผลของการวิจัยและสำรวจห้องปฏิบัติการภาษาต่าง ๆ ๑๒๐
- ๕. สรุปผลของการวิจัยและจัด เสนอแนะ ๑๒๗
 - ๕.๑ สรุปปัญหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของห้องปฏิบัติการภาษา
ในพระนคร ๑๒๗

๕.๒	สรุปปัญหาเกี่ยวกับความสามารถของครูห้องปฏิบัติการภาษา	๑๓๑
๕.๓	ข้อเสนอแนะพิเศษ	๑๓๕

ภาคผนวก

	จกหมายแนะนำตัวภาษาไทย	๑๔๐
	ตัวอย่างแบบสอบถามประกอบการสัมมนา	๑๔๑
	บรรณานุกรม	๑๔๖

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

๑.	แสดงค่าใช้จ่ายในการติดตั้งห้องปฏิบัติการภาษาระดับต่าง ๆ สำหรับประเภทห้องสมุดจำนวนหนึ่งห้องในสหรัฐ ฯ	๕๘
๒.	แสดงรายละเอียดในการติดตั้งห้องปฏิบัติการภาษาในโรงเรียนชั้นมัธยม ในสหรัฐอเมริกา จำนวน ๑ ห้อง	๕๘
๓.	แสดงค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการภาษา จำนวน ๑ ห้อง ในสหรัฐอเมริกา	๑๐๐
๔.	แสดงส่วนต่าง ๆ ของบทสำหรับบทเรียน	๑๐๓
๕.	แสดงส่วนต่าง ๆ ของทะเบียนแปล	๑๐๗
๖.	แสดงส่วนต่าง ๆ ของแบบสำรวจแปล	๑๐๘
๗.	แสดงจำนวนครูทั้งหมดและครูที่ให้สัมภาษณ์จากห้องปฏิบัติการภาษาต่าง ๆ	๑๑๖
๘.	แสดงความรู้ในเรื่องการแบ่งประเภทและระบบของห้องปฏิบัติการภาษา	๑๒๒
๙.	แสดงความเข้าใจจุดมุ่งหมายของห้องปฏิบัติการภาษา	๑๒๓
๑๐.	แสดงจำนวนผู้มีความรู้ในเรื่องหน้าที่ของห้องปฏิบัติการภาษา	๑๒๔
๑๑.	แสดงความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างครูกับห้องปฏิบัติการภาษา	๑๒๔
๑๒.	แสดงจำนวนผู้ทราบความจำเป็นที่ควรทราบลักษณะทั่วไปของห้อง ปฏิบัติการภาษาแต่ละประเภท	๑๒๖
๑๓.	แสดงความรู้ในเรื่องเครื่องบันทึกเสียง	๑๒๗
๑๔.	แสดงความรู้ในเรื่องแถบบันทึกเสียง	๑๒๘
๑๕.	แสดงความรู้ในเรื่องเครื่องเล่นแผ่นเสียง	๑๒๘
๑๖.	แสดงความรู้ในเรื่องแผ่นเสียง	๑๓๐
๑๗.	แสดงบุคคลที่ควบคุมเครื่องมืออุปกรณ์ในขณะที่ครูทำการสอน	๑๓๑
๑๘.	แสดงความรู้ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการติดตั้งห้องปฏิบัติการภาษาของตน	๑๓๒
๑๙.	แสดงความรู้เรื่องค่าใช้จ่ายในการติดตั้งห้องปฏิบัติการภาษาของสถาบันอื่น	๑๓๓

๒๐.	แสดงความสามารถในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ	๑๓๓
๒๑.	แสดงวิธีการซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์	๑๓๔
๒๒.	แสดงการมีที่ปรึกษา	๑๓๕
๒๓.	แสดงการมีเจ้าหน้าที่คุมเครื่อง	๑๓๖
๒๔.	แสดงวิธีการรักษาป้องกันเครื่องมืออุปกรณ์	๑๓๗
๒๕.	แสดงความรู้ในเรื่องการรักษาป้องกันและบำรุงซ่อมแซม	๑๓๘
๒๖.	แสดงการจัดให้มีนักเรียนมาช่วยเหลืองานบำรุงซ่อมแซม	๑๓๙
๒๗.	แสดงการเตรียมบทเรียนของครู	๑๔๐
๒๘.	แสดงวิธีการเขียนบทสำหรับบทเรียน	๑๔๑
๒๙.	แสดงวิธีการเขียนบท (ต่อ)	๑๔๒
๓๐.	แสดงผู้อ่านบทเรียนสำหรับบันทึกเสียง	๑๔๓
๓๑.	แบบมาตรฐานสำหรับการบรรยายเทป	๑๔๔
๓๒.	การเก็บรักษามาสเตอร์เทป	๑๔๕
๓๓.	คู่มือมาตรฐานสำหรับเก็บเทป	๑๔๖
๓๔.	หนังสือทะเบียนเทป	๑๔๗
๓๕.	แบบสำรวจเทป	๑๔๘
๓๖.	ระหว่างทำการสอน	๑๔๙
๓๗.	การติดต่อภายในกับนักเรียนระหว่างทำการสอน	๑๕๐
๓๘.	การสำรวจความตั้งใจของนักเรียนด้วยการฟัง	๑๕๑
๓๙.	การแก้ข้อผิดพลาดของนักเรียน	๑๕๒
๔๐.	การติดต่อภายในระหว่างครูกับนักเรียน	๑๕๔
๔๑.	การสำรวจการเข้าเรียนของนักเรียน	๑๕๕
๔๒.	แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในห้องปฏิบัติการภาษา	๑๕๖
๔๓.	การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่	๑๕๗

ตาราง

หน้า

๔๔. การทำแบบปรุมนิเทศก์	๑๕๘
๔๕. ความรู้ในเรื่องการปรุมนิเทศก์นักเรียน	๑๕๘
๔๖. ภาษาของคำสั่งในบทเรียน	๑๖๐
๔๗. การหยุดพักระหว่างเวลาเรียน	๑๖๑
๔๘. การหยุดพักระหว่างเวลาเรียน (ต่อ)	๑๖๒
๔๙. การใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายประกอบการสอนา.....	๑๖๓
๕๐. การใช้แผนภูมิ แผนภาพ และรูปภาพประกอบการสอนา	๑๖๔
๕๑. การให้นักเรียนแสดงกิจกรรมขณะเรียนในห้องปฏิบัติการภาษา	๑๖๕
๕๒. การทดสอบนักเรียนหลังจากเรียนแล้ว	๑๖๖

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
๑. ห้องปฏิบัติการภาษา ระบบที่ ๑ แบบ ก.	๑๒
๒. ห้องปฏิบัติการภาษา ระบบที่ ๒ แบบ ข.	๑๓
๓. ห้องปฏิบัติการภาษา ระบบที่ ๒	๑๖
๔. ห้องปฏิบัติการภาษา ระบบที่ ๓	๑๘
๕. ห้องปฏิบัติการภาษา ระบบที่ ๔	๒๓
๖. ห้องปฏิบัติการภาษา ระบบที่ ๕	๒๖
๗. ห้องปฏิบัติการภาษาแบบกระจายเสียง	๓๑
๘. ห้องปฏิบัติการภาษาแบบห้องสมุด	๓๖
๙. ห้องปฏิบัติการภาษาแบบผสม	๔๓
๑๐. ส่วนประกอบเครื่องบังคับสำหรับครู	๔๕
๑๑. แสดงรายละเอียดในการสร้างคูหา	๕๐
๑๒. แสดงเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับนักเรียน	๕๒
๑๓. แสดงการวางคูหาในห้องเรียน	๕๔
๑๔. แสดงการติดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการภาษา	๕๖
๑๕. แสดงลักษณะของห้องเก็บเทปมาตรฐาน	๕๘
๑๖. แสดงตำแหน่งของจอและที่นั่งของห้องเรียน	๖๐
๑๗. แสดงตัวส่งต่าง ๆ ภายในห้องปฏิบัติการภาษา	๖๑
๑๘. แสดงภายในห้องควบคุม	๖๓
๑๙. แสดงหน้าข้างพิเศษแบบกระจายเสียงคู่	๖๕